

TŘETÍ INTIFÁDA?

Palestinci zapálili Josefův hrob

NÁBULUS Palestinci v noci na včerejšek zapálili na okupovaném Západním břehu Jordánu objekt, v němž je Židy uctíváný hrob biblického Josefa. Radikální hnutí Hamás vyhlásilo včerejšek dnem hněvu a vyzvalo Palestince k protestním akcím. Izrael posílil na problematických místech pořádkové síly stovkami mužů. Při nočním incidentu v Nábulusu palestinská policie žháře vyhnala z areálu hrobky a pomohla požár uhasit.

Krátko po poledni napadl na Západním břehu Palestinec označený jako novinář izraelského vojáka a pobodal ho. Na místě byl zastřelen. Incident se stal u židovské osady Kirjat Arba. Útočník měl na sobě žlutou vestu označenou novinářským logem a nesl fotoaparát. **čtk**

FOTO ČTK/AP

Nikdo neví, jak dlouho EU vydrží

říká švýcarská poslankyně za konzervativní lidovce Yvette Estermannová o uprchlické krizi

ROBERT SCHUSTER

LN Jak moc může ovlivnit současná uprchlická krize v Evropě zítřejší volby ve Švýcarsku? Je to vůbec téma?

Ano, určitě. Ale jak moc to volby ovlivní, uvidíme 18. října po oznámení výsledků. My zastáváme ve věci uprchlíků a azylové politiky jasné postoje. Odmítáme představu, že bychom měli všechny běžence, kteří k nám chtějí, přijmout a vyčlenit na to finanční prostředky.

LN Vaše strana už dlouho varuje před přílivem uprchlíků, loni uspěla v referendu s návrhem zákona na omezení migrace do země. Cítíte uspokojení, že dochází na vaše slova?

Nejsme zdaleka jediným státem, kde již nějakou dobu existují problémy s volným pohybem osob. Je to patrné i v některých státech Evropské unie. Nepocítíme jako triumf, že jsme na to upozornili již před více než rokem, ale tento fakt bereme s politováním na vědomí. Je škoda, že problém musel nejprve eskalovat, než se začalo hledat řešení.

LN Zmíněný zákon má dopad i na volný pohyb osob občanů EU. Hrozí, že Komise vypoví i další dvoustranné smlouvy uzavřené se Švýcarskem. Není to riziko, když je vaše země tak silně spjatá s Evropskou unií?

My se považujeme za rovnocenné partnery Evropské unie. Po-

kud ale naši voliči podpořili návrh na omezení volného pohybu osob, je úkolem naší vlády postarat se o jeho uvedení do praxe. My žádné dohody s Bruslem rušit nechceme, to je na případném rozhodnutí Komise. Navíc se právě v těchto dnech ukazuje, že i sama Unie má problémy s volným pohybem osob.

LN Existuje ale i pokus zmíněné rozhodnutí voličů na omezení migrace zvrátit...

To považuji za zcela nemístné. Něco takového mohla moje strana v minulosti udělat už několikrát, tedy snažit se změnit rozhodnutí voličů, které se nám nelíbilo. To jenom ukazuje, že stoupenci masové migrace vůbec nic nepochopili a už vůbec nevědí, jak funguje přímá demokracie. Je to z jejich strany projev slabosti a neochoty pochopit základní demokratické principy.

LN Je vůbec možné, aby Švýcarsko dlouhodobě stálo mimo Evropskou unii? Co by se stalo, pokud by dvoustranné smlouvy s Bruslem skutečně přestaly platit?

Otázka by se dala i obrátit. Jak dlouho bude ještě existovat Evropská unie, pokud se nezmění? Já si myslím, že i Evropská unie bude muset své dosavadní postoje přehodnotit, a to nejenom ve vztahu ke Švýcarsku. Vidíme to právě v aktuální diskusi o uprchlících, kde se ukazuje, jak moc se postoje jednotlivých států od sebe

Yvette Estermannová (48) pochází z Bratislavy, kde vystudovala medicínu. Provdala se do Švýcarska a od roku 2007 je poslankyní za tamní lidovou stranu (SVP). FOTO ARCHIV LN

liší a že nejsou ochotni se obětovat ve prospěch celku a být solidární. Evropská unie v posledních desetiletích neustále rozšiřovala svá pole působnosti a teď se dostala na pokraj svých možností. Odmítám možnost, že by suverénní stát jako Švýcarsko, který není součástí tohoto společenství, svá rozhodnutí podřizoval tomu, co chce Evropská unie slyšet.

LN Takže téma vstupu do Evropské unie teď v kampani nehraje žádnou roli?

Ne, vůbec. Akorát se divím, že někteří naši konkurenti, například sociální demokraté, stále ještě mají v programu požadavek na přistoupení k EU. Ve skutečnosti přece musí každý vidět, že pro Švýcarsko nemůže být vstup do Unie perspektivní. Dokonce bych řekla, že i řada států, které do

Unie již vstoupily, si to nyní uvědomuje. Evropská unie by měla zůstat tím, jako co byla původně koncipovaná, tedy celní unií, ničím víc.

LN Je ještě vůbec možné nechat hlasovat voliče v referendech o otázkách, které jsou stále složitější? Navíc i referendum se účastní stále méně voličů...

Samozřejmě bych si přála, aby účast byla vždycky co nejvyšší a aby měla rozhodnutí co největší legitimitu. Ale na druhé straně je mi milejší, když přijde k referendu pouze čtyřicet procent voličů, ale zato těch, kteří se o veřejné dění skutečně zajímají, než aby byla účast třeba sto procentní, ale dvě třetiny voličů neměly ani ponětí, o čem se hlasuje. Přímá demokracie je sice namáhavá, ale je potřebná k tomu, abychom přežili. Je to samozřejmě systém, který má i své chyby, ale nevím o žádném lepším.

LN Vaši straně bývá často vyčítáno, že její politický styl je hodně polarizující a agresivní. Souhlasíte s tímto hodnocením?

Moje zkušenost je zcela odlišná. Za těch téměř dvacet let, co jsem politicky činná, vidím, že naše postoje se stále častěji kryjí s názory většinové společnosti. Naši roli ve švýcarské politice bych asi charakterizovala tak, že jsme sice nepohodlní, ale že jsme užiteční. Často nastolujeme témata, o nichž se mnozí zdráhají mluvit. Nejprve je zapotřebí problé-

my nazvat pravým jménem, aby bylo možné je vyřešit. Nejhorší je tvářit se tak, že žádný problém neexistuje. Tím se pak také vytváří živná půda pro extremisty.

LN Právě vaše strana bývá často házena do jednoho pytle s pravocímnými populisty. Vadí vám to?

Tak, ráda samozřejmě nejsem, ale hlavně proto, že to není vůbec pravda. Takovému škatulkování pouze potvrzuje, že existuje strach z pravdy. Pokud někoho dehonestujete tím, že ho označíte za pravocímného populistu, tak potom nechcete, aby se o jeho postojích hovořilo. Pokud se to neudělá, nespokojenost se zvyšuje, podobně jako když vám v hrnci vře voda a pod tlakem páry nakonec odletí poklička.

LN Narodila jste se na Slovensku – jak moc to ovlivnilo vaši politickou činnost?

Hodně moc. Člověk je citlivější, protože může porovnávat oba systémy – komunistický s jeho omezeními základních svobod a ten demokratický ve Švýcarsku. To byl také důvod, proč jsem šla do politiky. Už jsem totiž nemohla mlčet k tomu, že určité tendence, které jsem znala předtím z Československa, se začaly objevovat i ve Švýcarsku. Mám na mysli snahu všechno regulovat, zakazovat svobodnou diskusi o ožehavých otázkách. A proto jsem také vstoupila do strany, která se vůči těmto tendencím vymezuje ze všech nejvíce.

Student sehnal reklamu proti lidovcům

BERN „Pozornost si můžete koupit. Náš hlas ne.“ Tento výrok vedl minulou středu titulní straně bezplatného deníku 20 Minuten, který si denně přečte 1,5 milionu Švýcarů.

Za neobvyklou reklamou stojí 26letý švýcarský student Donat Kaufmann, který si titulní stranu koupil za necelých 140 tisíc švýcarských franků.

K akci ho vyprovokovalo, že před několika týdny vyšel na stejném místě inzerát konzervativní Švýcarské lidové strany (SVP). Lidovci přitom vedou už řadu let nejnákladnější kampaň ze všech stran.

Sumu, kterou potřeboval Kaufmann na zakoupení titulní stránky, získal mezi drobnými dárci. Celkem přispělo přes 10 tisíc lidí. Jejich jména pak vyšla na titulní straně listu.

Kaufmann chtěl poukázat i na skutečnost, že ve Švýcarsku jako v jedné z mála evropských zemí zákon nereguluje financování politických stran. Ty pak nemusejí vydávat výroční zprávy, z kterých by vyplývalo, odkud pocházejí jejich peníze.

Z této skutečnosti těží nejvíce konzervativní SVP, která s největší pravděpodobností vyhraje nedělní parlamentní volby. Soupeřem jí budou především liberální demokraté. Je ale veřejným tajemstvím, že největším sponzorem lidovců je jejich neformální líder Christoph Blocher, bývalý ministr spravedlnosti. Blocher patří k nejobhatším podnikatelům v zemi. **sch**

ZPRÁVY DNE

ITALIE

Policie zabavila hašiš za miliardy

ŘÍM Obrovské množství 20 tun hašiše zabavili italské policisté na Sardinii. Hodnotu zajištěného kontrabandu úřady odhadují na zhruba 200 milionů eur (5,4 miliardy korun). S odvoláním na policejní zprávu o tom informovala agentura APA. Hašiš byl ukrytý na 100 metrů dlouhé nákladní lodi Jupiter, plující pod vlajkou Cookových ostrovů. Policisté v rámci protidrogové operace zatkli deset Syřanů – kapitána a devět členů posádky. Italská policie provedla zásah ve spolupráci s Europolem a s francouzskými,

portugalskými a španělskými kolegy. **čtk**

IZRAEL

Izraelci nechtěli letět s Čechy

TEL AVIV Posádka české letecké společnosti Travel Service se na čtvrtém charterovém letu z Ben Gurionova letiště v Tel Avivu do Paříže stala terčem nespokojených izraelských cestujících. Informoval o tom portál Ynetnews. Český palubní personál podle něj sdělil, že mu bylo nadáváno a že ho cestující napadli. Vášně na letišti musela uklidnit policie. „Zaplátli jsem, abych letěl s izraelskou společností. Ne s Čechy,“ citoval server pasažera

jménem Jossi. „Cítím se v bezpečí jen s izraelskou leteckou společností,“ dodal. „Deset cestujících bylo vyloučeno z přepravy,“ řekla mluvčí Travel Service Vladimíra Dufková. Let do Paříže si od českých aerolinek pronajala izraelská letecká společnost Arkia, jejíž dva stewardi byli na palubě českého stroje. Ani to ale některé cestující neuklidnilo. **čtk**

SPOJENÉ STÁTY

Írán prý porušil rezoluci OSN

NEW YORK Nedávný iránský test nového typu balistické rakety je „jasným porušením“ rezoluce Rady bezpečnosti OSN, uvedla včera velvyslankyně USA při

OSN Samantha Powerová. Po zhodnocení všech dostupných informací dospěla USA k závěru, že raketa vypálená 10. října byla schopna nést jadernou zbraň, prohlásila Powerová. „Spojené státy hluboce znepokojil nedávný iránský test balistické rakety,“ řekla. „Zákaz Rady bezpečnosti OSN ohledně iránských balistických raket stejně jako i zbrojní embargo zůstávají i nadále v platnosti. Budeme i nadále tlačit na Radu bezpečnosti, aby přiměřeně reagovala na to, že Írán ignoruje dodržování svých mezinárodních závazků,“ citovala z jejího prohlášení agentura AP. Rezoluce číslo 1929 z roku 2010 zakazuje Íránu testy s využitím techniky pro balistické rakety. **čtk**

NĚMECKO

Odpor vůči TTIP v zemi roste

BERLÍN Téměř polovina Němců odmítá Transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP), o kterém vyjednává Evropská unie se Spojenými státy. Ukázal to včera zveřejněný průzkum, podle něhož se počet lidí nesouhlasících s dohodou proti loňskému únoru takřka zdvojnásobil. Průzkum agentury Emnid vyšel týden po demonstraci proti TTIP, které se v Berlíně zúčastnilo na 150 tisíc lidí. Protest organizovala koalice, v níž se sešli odboráři, ekologové, pracovníci charit i opoziční politické strany. Za špatnou označilo v průzkumu do-

hodu 46 procent Němců, podporuje ji naopak jen 34 procent lidí. Oponenti TTIP se obávají, že pakt uškodí demokracii, zdraví, ochraně spotřebitelů a standardům v životním prostředí. **reuters**

MALAJSIE

Hacker předal údaje o americké armádě IS

KUALA LUMPUR Malajsijská policie zadržela hackera, kterého americké úřady obviňují z toho, že ukradl údaje o amerických vojskách a předal je Islámskému státu. Kosovan Ardit Ferizi měl podle americké diplomacie zcizit údaje o tisících členech armády a ministerstva zahraničí, informovala televize CNN. **zah**